

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПОЛІПШЕННЯ (НА ПРИКЛАДІ ТОВ "КСЕНА")

Анотація В даній роботі розкривається розробка положень і практичні рекомендації, спрямовані на підвищення ефективності аналізу фінансового стану підприємства і, як наслідок, покращення його конкурентоспроможності. Об'єктом дослідження є підприємство – ТОВ "Ксена" яке працює на меблевому ринку України. Робота складається зі вступу, постановки задачі, результату дослідження, висновку та джерел літератури.

Abstract Development of his competitiveness opens up in this work. A research object is an enterprise – "Ksenia" LTD that works at the furniture market of Ukraine. Work consists of entry of raising of task, result of research, conclusion and sources of literature.

Ключові слова: Фінансовий стан, прибуток, збиток, поріг рентабельності, ліквідність, конкурентоспроможність, капітал, фінансова міцність, рентабельність.

Вступ. За умов переходу економіки України до ринкових відносин, суттєвого розширення прав підприємств у галузі фінансово-економічної діяльності значно зростає роль своєчасного та якісного аналізу фінансового стану підприємств, оцінки їхньої ліквідності, платоспроможності і фінансової стійкості та пошуку шляхів підвищення і зміцнення фінансової стабільності. Фінансовий стан підприємства характеризується сукупністю показників оцінювання. За результатами оцінки фінансового стану зацікавленні особи можуть оцінити минулий, поточний та перспективний стан підприємства, й підготувати ефективні управлінські рішення по всіх напрямках його діяльності [6].

Актуальність теми. Економічно позитивним результатом виробничо – фінансової діяльності підприємства є прибуток. Прибуток становить основу економічного розвитку підприємства і зміцнення фінансових відносин з партнерами. У бухгалтерському обліку структура і порядок формування фінансового результату є одним із важливіших питань. Від того, наскільки раціонально ведеться облік фінансових результатів, залежить величина

виплат у бюджет, розрахунки з акціонерами. Достовірною звітністю про фінансові результати є об'єктивною основою для аналізу фінансового стану підприємства, його прибутковості. У цьому зв'язку дуже важливо, щоб у бухгалтерському обліку і звітності були достовірно відображені всі господарські операції підприємства, враховані всі доходи і витрати в розрізі видів його діяльності, галузеві особливості підприємства. В умовах ринкової економіки обґрунтованість та дієвість управлінських рішень на мікро- та макрорівнях значною мірою залежить від результатів оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання, зміст якої виходить за межі обчислення окремих коефіцієнтів і передбачає вивчення комплексу показників, які відображають різні аспекти діяльності підприємства.

Автори, що займаються даною проблематикою. Проблеми аналізу фінансового стану підприємства вивчаються багатьма науковцями. З'ясуванню природи, умов виникнення, змісту, функціям, видам, оцінці, механізму формування і відображення в бухгалтерському обліку фінансового результату діяльності підприємств приділяли значну увагу в своїх працях вітчизняні та зарубіжні вчені-економісти у різні періоди часу. Вагомий внесок у дослідження цієї категорії зробили, В.Терьохін, А.Лахтіонова, С.Ильєнкова, Л. Бернстайн, І. Бланк, С. Голов, М. Кужельний, В. Лінник, В. Орлова, В. Палій, В. Пархоменко, М. Пушкар, В. Рігер, Я. Соколов, В. Сопко, І. Фішер, М. Чумаченко та інші. Віддаючи належне розробкам вітчизняних та зарубіжних вчених, слід зазначити, що в питаннях обліку і аналізу фінансових результатів залишається чимало невирішених проблем, що потребують детального дослідження і розробки пропозицій для практичної діяльності. Недостатність методичного та методологічного забезпечення процесу обліку і аналізу фінансових результатів і викликана цим складність в обліку

Постановка задачі. Нами було взято за об'єкт дослідження ТОВ "Ксена" яке займається виробництвом меблевої фурнітури на меблевому ринку України. Метою здійснення бізнесу, є отримання прибутку, тобто позитивного фінансового результату. Якщо на кінець фінансового періоду підприємство отримало збиток – це може призвести до фінансової скрути, падіння ліквідності, скорочення виробництва або навіть поставити підприємство під загрозу банкрутства [1].

Мета роботи проведення аналізу фінансового стану фірми, розрахувавши рентабельність та поріг рентабельності за 2007-2008 роки, а також деякі коефіцієнти.

Пропонується три етапи аналізу. Перш за все доцільно провести аналіз доходів та витрат, які отримує і несе підприємство в процесі свого функціонування, а також розподілу чистого прибутку підприємства. Другим етапом аналізу має бути аналіз формування та надходження коштів та напрями їх використання. Третій етап пов'язаний з аналізом доходів від

участі в капіталі та фінансових доходах фірми, отриманих в результаті їх господарської діяльності [1].

Загальна оцінка ефективності керування підприємством і використання його активів проводиться за сукупністю коефіцієнтів, які характеризують прибутковість активів, майновий стан, платоспроможність і ліквідність підприємства.

В Україні відбуваються глибокі економічні перетворення, що не може не позначитися на роботі головного суб'єкта ринкової економіки – підприємства [7].

В останні роки спостерігається тенденція росту витрат виробництва, в зв'язку з подорожчанням вартості сировини, матеріалів, палива, енергії, а також росту процентних ставок за користування кредитом, росту витрат на рекламу, представницьких витрат тощо. В цих умовах перед менеджерами підприємств постає велика кількість питань, головними з яких є наступні: Як раціонально організувати фінансову діяльність підприємства для його подальшого розвитку? Яким чином можна покращити управління фінансовими ресурсами? Яким чином визначити показники фінансово-господарської діяльності, що забезпечують стійкий фінансовий стан підприємства? На ці та інші важливі питання дає відповідь об'єктивний аналіз фінансового стану підприємства.

Методологія дослідження. Для досягнення поставленої мети в роботі використані загальнонаукові і спеціальні методи пізнання: аналіз, синтез, індукція, угруповання, аналогія, систематизація, порівняння; методи факторного аналізу [2]. Методологічною основою проведеного дослідження є діалектичний метод пізнання, принцип історизму, застосований для дослідження прибутку як економічної категорії в ході історичного розвитку суспільства. У роботі вдосконалено класифікацію фінансових ресурсів підприємства і запропоновано їх групування також було вдосконалено методику аналізу формування і використання фінансових ресурсів.

Результати дослідження. У процесі дослідження була проведена оцінка фінансових активів підприємства, охарактеризовано систему показників оцінки структури капіталу підприємства, та здійснено аналіз показників прибутковості, рентабельності та порогу рентабельності.

Протягом аналізованого періоду 2007-2008 рр. позитивна динаміка коефіцієнтів зносу та вибуття показала, що керівництво ТОВ “Ксена” приділяє значну увагу оновленню та технічному переозброєнню підприємства, щодо якісної реалізації меблевої фурнітури замовникам. Перевищення коефіцієнту оновлення над коефіцієнтом вибуття свідчить про наявність нормальної інвестиційної політики на фірмі. Але, як показав аналіз, ріст постійних витрат на підприємстві зумовлений підвищенням рівня автоматизації й механізації виробничого процесу. Впровадження автоматизації привело до відносного збільшення постійних витрат й, відповідно, до зменшення частки змінних витрат у собівартості одиниці

продукції. Збільшення постійних витрат згубних наслідків поки не мало. Отже, керівництву підприємства варто бути особливо уважним у частині прийняття рішень по інвестиціях. Необхідно, щоб ці рішення містили ретельно продуману довгострокову стратегію діяльності підприємства.

Нами також був розрахований та проаналізований поріг рентабельності (це такий виторг від реалізації, при якому підприємство вже не має збитків, але ще не має й прибутку, тобто маржинального доходу в точності вистачає на покриття постійних витрат і прибуток дорівнює нулю).[10] Підприємство пройшло поріг рентабельності (поріг рентабельності - 4569268 грн., виторг від реалізації – 11655632 грн.), має прибуток і солідний запас фінансової міцності (це різниця між фактичним виторгом від реалізації і порогом рентабельності у вартісному вираженні) - 7086364 грн. або 57% виторгу. Запас фінансової міцності в підприємства зріс у порівнянні з попереднім роком на 5628974 грн. або на 297% при збільшенні розміру виручки на 3546895 грн. або на 67%. Позитивний вплив на цей показник зробило зменшення порога рентабельності на 3698521 грн. або на 9%.

Висновки.

Практичні рекомендації щодо покращення фінансового стану ТОВ “Ксена” такі: по – перше, потрібно зменшити неробочий капітал. Чим вища оборотність запасів, тим менше робочого капіталу відволікається на їх закупівлю, а це можливе лише при встановлених надійних зв'язках з постійними постачальниками, які б знаходились у зручному місці. По – друге, необхідно зменшити розмір оборотного капіталу. Мати великі залишки по таким статтям, як запаси, товари, дебітори є не вигідним. Розмір оборотного (робочого) капіталу не повинен бути ні великим, ні малим, він повинен бути оптимальним.

Наукова новизна У роботі наведене теоретичне узагальнення і нове вирішення наукового завдання, яке полягає у розробці практичних рекомендацій з удосконалення методики аналізу формування та використання фінансових ресурсів підприємства. Загальні висновки, одержані в результаті дослідження, зводяться до наступного: така методика аналізу фінансової діяльності направлена на отримання даних, які всебічно та об'єктивно освітлюють стан майна та фінансовий стан підприємства. Тільки на основі даних комплексного аналізу фінансової діяльності можна виявити резерви та досягнути ефективних результатів діяльності й розвитку виробництва в ринковому середовищі. Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони можуть бути реалізовані на досліджуваному підприємстві при подальшому удосконаленні управління собівартістю продукції для підвищення рівня конкурентоспроможності. У роботі вдосконалено класифікацію фінансових ресурсів підприємства і запропоновано їх групування за такими ознаками: за видами господарської діяльності, за правом власності, за об'єктами інвестування, за кругообігом, за організаційно-правовою формою, за характером використання, за джерелами

формування, за характером участі у господарському процесі, за видами сформованих активів, за джерелами покриття активів, за ступенем ліквідності активів та за терміновістю погашення зобов'язань. розглянуто поділ фінансових ресурсів на операційні, інвестиційні і фінансові; початкові, функціонуючі, нагромаджені; зовнішні і внутрішні; активні й пасивні; а також в фінансові інструменти та реальні інвестиційні об'єкти.

Світовий досвід вчить нас тому, що дійсне просування на шляху реформ залежить від змін у виробничій сфері та знаходженні ефективних форм господарювання. Важливу роль в цьому процесі в Україні відіграє об'єктивний аналіз фінансового стану підприємств.

Література

1. Економіка підприємства : навчальний посібник / за заг. ред. П.В. Круша, В.І. Подвігіної, Б.М. Сердюка. – К. : Ельга – Н, КНТ, 2007. – 780 с.
2. Економіка підприємства : підручник / за ред. С.Ф.Покропивного. — К. : КНЕУ, 2004. — 433 с.
3. Економіка підприємства : збірник задач і конкретних ситуацій : навчальний посібник / С.Ф.Покропивний, Г.О.Швиданенко, О.С.Федонінгайн. / за ред. С.Ф.Покропивного. — К. : КНЕУ, 2004. — 328 с.
4. Герасимчук В. Г. Економіка та організація виробництва : підручник / В. Г. Герасимчук (ред.), А. Е. Розенплентер (ред.). — К. : Знання, 2007. — 423с.
5. Економіка й статистика фірми : підручник/ під ред. Ильенковой С.Д. – М. : Фінанси й статистика, 2006. – 240 с.
6. Фінанси підприємства : підручник/ під ред. Н.В.Колченой. – М. : Фінанси : ЮНИТИ, 2008.-413 с.
7. Фінансове керування фірмою : підручник/ під ред. В.И.Терьохіна. – М.: Економіка, 2008.-350 с.
8. Закон України. Про оподаткування прибутку підприємств від 28.12.1994 № [335/94 – ВР](#) (з подальшими змінами і доповненнями).
9. Бізнес-середовище в Україні – 2007: [звіт] / Міжнародна фінансова корпорація; Проект "Розвиток підприємництва в Україні". — К. : Міжнародна фінансова корпорація, 2007. — 108с.
10. Варламова Т. П. Большая экономическая энциклопедия: самое полное совр. изд. :более 7 000 экон. терминов и понятий./ Васильева Н. А., Неганова Л. М., Сарафанова Е. В., Шаш Н. Н. — М. : Эксмо, 2007. — 815с.

11. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: підручник для студ. екон. спец. вищ. навч. закл. — К. : А. С. К. 2005. — 784 с.
12. Лахтіонова Л. А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання: Монографія — К. : КНЕУ, 2001. — 387 с.